

JUANMA RAMOS

A la marxa del 10 de juliol del 2010 contra la retallada del Constitucional hi va assistir el president d'aleshores, José Montilla, i també Artur Mas.

Diada sota rescat

La manifestació convocada per l'ANC l'11 de setembre aplegarà ciutadans, entitats cíviques, polítics i fins i tot sindicats. Uns reclamaran la independència, un altres el pacte fiscal i un altres el dret de decidir. Però el fet més rellevant és que, malgrat els matisos, amb la seva presència tots beneeixen un lema que apressa el govern català a abandonar l'ambigüitat i a prendre una posició nacionalment: "Catalunya, nou estat d'Europa".

Ni al Tribunal Constitucional, ni a Renfe, ni a Madrid, ni a AENA. Per primera vegada, i en massa, la societat civil catalana no s'adreçarà a Espanya quan surti al carrer a manifestar-se unitàriament. S'adreçarà a la classe política

catalana i, especialment, a l'executiu d'Artur Mas, per a reclamar-li que compleixi una voluntat cada vegada més arrelada al poble català: el dret de decidir el seu futur nacional. L'Assemblea Nacional Catalana (ANC) ha fet una crida a aplegar-se

l'11 de setembre a les sis de la tarda a Barcelona, a la cruïlla del Passeig de Gràcia amb la Gran Via, amb un lema netament independentista: "Catalunya, nou estat d'Europa". Tot i el recel inicial de molts col·lectius quan va ser presentada com la primera gran manifestació independentista unitària del país, a la marxa hi confluiran no tan sols ERC, Solidaritat, Regrupament, Democràcia Catalana i alguns sectors de l'esquerra independentista, sinó també CDC en bloc, representants d'UDC, ICV i fins i tot l'ala catalanista del PSC.

Ara, a banda de la societat civil no polititzada, que assumeix plenament la consigna d'alliberament nacional, no tothom hi durà estelades. Els consellers que hi assistiran a títol personal han deixat clar que centraran les proclames en el pacte fiscal i que en cap cas no abanderaran la independència, perquè no consta en el seu programa electoral. Tenint en compte que la manifestació s'adreça clarament al govern català, al qual es

reclama un salt nacional unilateral, el president de la Generalitat ha decidit de no assistir-hi, aduint que s'ha de centrar en el paper institucional que li correspon i en els actes matinals de la Diada. Amb tot, Artur Mas reclama una participació multitudinària a la marxa, no pas en favor de la independència sinó del pacte fiscal.

Escolta, Catalunya. El 10 de juliol del 2010, un milió i mig de persones van sortir al carrer convocades per Òmnium Cultural i més entitats. Amb el lema “Som una nació. Nosaltres decidim”, la societat catalana interpel·lava Madrid per a exigir-li respecte per l'Estatut que havia aprovat el Parlament de Catalunya, i que el Tribunal Constitucional, controlat pel PP i el PSOE, havia materialitzat. No va ser una manifestació independentista, tot i que molts dels assistents ho eren. Perquè a primera línia, i amb la capçalera al darrere per a evitar fotos amb la paraula nació, hi havia el president de la Generalitat, José Montilla, i els ex-presidents Pasqual Maragall i Jordi Pujol. Tots tres, explícitament, havien demanat de no aparèixer vinculats al lema de la manifestació. Aquell 10J va ser el darrer *Escolta, Espanya*.

El catedràtic de ciència política de la UPF Ferran Requejo remarca la importància d'aquesta marxa en relació amb les que l'han precedida: “És la primera vegada que una convocatòria inequívocament independentista implica tota la societat i no únicament els sectors tradicionalment independentistes.” Al seu entendre, la marxa té una doble funció: “Ser l'expressió d'una voluntat cada vegada més majoritària dels ciutadans a favor de la independència, i donar un missatge de pressió cap a les institucions polítiques catalanes, sobretot al govern, per a indicar-los quina és la voluntat del poble”.

Requejo considera correcta l'absència del president de la Generalitat a la marxa, perquè “si el govern ju-

L'ANC ha aconseguit la complicitat de molts sectors a la manifestació independentista.

ga al pacte fiscal, estratègicament i institucionalment, no pot avalar una manifestació independentista”. Però si el pacte fiscal fracassa, “el president haurà de prendre una decisió, que jo crec que és convocar eleccions anticipades, o fer un canvi de govern en coalició amb ERC”.

Sigui quina sigui l'opció que finalment triï l'executiu de CiU, que oficialment no té en consideració el fracàs de les negociacions amb Rajoy, aquest catedràtic considera que no hi ha marxa enrere: “Aquesta manifestació de l'11S és el punt clau del pas de l'independentisme al procés d'independència. I, en aquest sentit, el lideratge polític que fins ara té la societat civil ha de passar a les institucions del país, sobretot la Generalitat, que és la que haurà d'encapçalar el tomb, gradual o radical.”

CiU, en un atzucac. Aquesta Diada incomodarà especialment els dos partits de govern, que no han assumit els postulats de sobirania nacional en sengles programes electorals, però que es poden trobar que els seus votants els exigeixin un canvi de rumb a mig viatge. Després de setmanes

de vodevil estival sobre l'assistència o no de CDC, UDC i el govern a la manifestació, el resultat final serà l'absència del president, i també de dos consellers significatius, Andreu Mas Colell i Felip Puig –aquest últim declarava que hi hauria anat si no fos perquè ha de ser al capdavant del dispositiu de seguretat–, però hi assistiran, “a títol individual” seguint les instruccions de presidència, la consellera d'Ensenyament, Irene Rigau, el conseller de Benestar Social i Família, Josep Lluís Cleries, el titular de Territori i Sostenibilitat, Lluís Recoder, el d'Empresa i Ocupació, Francesc Xavier Mena, el conseller de Cultura, Ferran Mascarell, i, probablement, la vice-presidenta, Joana Ortega.

Com a partit, CDC ha pres una actitud més valenta fent una crida a la militància a participar-hi en massa. La direcció del partit admet que comparteix “en l'esperit i sobretot en l'actitud”, el lema “Catalunya, nou estat d'Europa”. La formació mobilitzarà la militància i els seus “recursos i actius” perquè la manifestació “sigui un gran acte de reivindicació de la llibertat de Catalunya”, sense un lema propi per a no desmarcar-se de l'ANC. A banda dels quadres del partit que no tenen responsabilitats de govern, també hi assistiran l'ex-president Jordi Pujol i l'alcalde de Barcelona, Xavier Trias.

En canvi, a Unió no hi ha hagut una posició unitària. Mentre el sector sobiranista del partit demòcrata-cristià ha anunciat que hi participarà amb totes les conseqüències, el gruix encapçalat per Josep Antoni Duran i Lleida rebutja el vessant sobiranista de la marxa. Primer va ser el conseller d'Agricultura i secretari general d'UDC, Josep Maria Pelegrí, que va defensar que “els partits i les institucions han de quedar al marge d'aquesta manifestació”, i després el líder del partit, que va justificar l'assistència d'una representació oficial d'Unió amb l'argument que “nosaltres sortirem a defensar el pacte fiscal, no la independència. Seria antagònic”. Duran no hi assistirà, aduint que té obligacions a Madrid.

Els dos polítics demòcrata-cristians han recordat a CDC i al govern d'Ar-

Ferran Requejo: “És la primera vegada que una convocatòria inequívocament independentista implica tota la societat”

Lligats de mans i peus a Espanya

Paradoxalment, la gran manifestació independentista arribarà quan fa dues setmanes que el govern de la Generalitat ha demanat a Madrid 5.023 milions d'euros del Fons de Liquiditat Autonòmic, per la impossibilitat de recórrer als mercats financers internacionals. L'executiu català titlla de "molt complicada" la situació financera de Catalunya, que té pendents uns venciments de crèdit de 5.755 milions el 2012 i un deute de gairebé 42.000 milions (el 21% del PIB català). Amb tot, la quantia del rescat equival només al 25% del dèficit fiscal anual de Catalunya amb l'estat espanyol. Catalunya s'afegeix al País Valencià i Múrcia, que ja van demanar el rescat, i aviat podrien fer-ho Andalusia i l'Aragó. Però el govern presidit per Artur Mas assegura que aquest rescat no tindrà contrapartides polítiques: "Els diners que demanem són nostres, els vam pagar amb els nostres impostos. Per tant, que no esperin que els en donem les gràcies", va assegurar el portaveu del govern, Francesc Homs. El rescat de Catalunya lliga de mans i peus un govern que, malgrat tot, insisteix que el pacte fiscal és possible, motiu pel qual fa una crida als ciutadans a participar en massa a la manifestació de l'11 de Setembre, confiant que dotarà de legitimitat moral i popular el govern a l'hora de negociar el pacte fiscal amb Madrid. Rajoy i Mas es reuniran el dia 20 d'octubre a la Moncloa. Aleshores començarà el compte enrere: si no se'n surt amb el PP –i el rebuig frontal de l'oposició socialista a Catalunya i a Espanya–, CiU haurà de prendre una posició ferma vist el probable fracàs del punt estrella del programa electoral que va catapultar la federació nacionalista a la Generalitat.

Manifestació a Sant Boi de Llobregat la Diada del 1976, amb el conegut lema "Llibertat, amnistia i Estatut d'Autonomia".

La direcció d'UDC crida a participar a la marxa, però per a demanar el pacte fiscal

tur Mas que el compromís d'aquest partit amb el seu electorat és el pacte fiscal i no pas la independència, i que, per tant, no poden sortir al carrer a donar suport a les proclames independentistes. Amb tot, el secretari d'Universitats i membre del comitè de govern d'UDC, Antoni Castellà, també ha confirmat que anirà a la manifestació a títol personal, amb la seva família, però sense reivindicar explícitament el lema de l'ANC.

D'una altra banda, els quatre presidents de les diputacions s'han desmarcat de la consigna institucional del líder de CiU d'assistir a la manifestació a títol personal, i tots quatre hi participaran en representació de les seves institucions. De fet, el president de la Diputació de Barcelona, Salvador Esteve, va remarcar que "si tens tres barrets –ciudadà, alcalde i president de diputació–, no pots pas anar a una manifestació amb un sol barret".

La qüestió sobiranista sempre ha portat enfrontaments entre els dos integrants de CiU, però a parer del catedràtic Ferran Requejo, "CDC i UDC ja han superat més moments crítics, i no sembla previsible que la manifestació els pugui esquerdar la relació, malgrat que és evident que a CiU el sobiranisme genera visions molt diferents". Una altra cosa serà quan arribi el moment en què l'executiu català hagi de prendre posició davant les demandes dels ciutadans en unes eleccions.

Part de la CUP se'n desmarca. Malgrat que l'ANC ha formulat l'enèsima crida a la unitat de l'independentisme en aquesta marxa, no serà possible. Si ERC, SI, Reagrupament i DC compartiran lema, l'esquerra independentista extraparlamentària es desmarca de la convocatòria massiva. La CUP, la formació juvenil Arran, el sindicat COS i el sindicat estudiantil SEPC es neguen a "defensar el pacte fiscal". Les organitzacions d'aquest espai polític es manifestaran amb el seu propi lema a Barcelona, Lleida, Girona, Reus i Mataró. Els organitzadors consideren que l'ANC "no és un espai d'unitat" i lamenten que la gran manifestació no hagi comptat amb totes les forces independentistes, perquè, al seu en-

Manifestació de l'esquerra independentista, que cada any aplega milers de persones a la plaça d'Urquinaona de Barcelona.

tendre, primer s'ha organitzat des de les cúpules de certs partits, s'ha fixat un programa polític concret, i només després s'ha obert a la participació ciutadana.

Val a dir, però, que el rebuig de la CUP a la manifestació unitària a la capital catalana no ha estat pas unitari. A les files d'aquesta formació assembleària han sorgit prou veus crítiques. La més significativa és la del batlle d'Arenys de Munt, Josep Manuel Ximenis, que considera que "és un error desmarcar-se de la convocatòria de l'ANC, perquè és netament independentista, no pas per a defensar el pacte fiscal". De fet, destacats membres de l'esquerra independentista com Ximenis, el cantant i regidor de Berga Francesc Ribera, *Titot*, les germanes Eva i Blanca Serra o l'escriptor Julià de Jòdar, entre més, són membres de l'ANC.

El PSC, el gran absent. Tot i que els socialistes catalans van assolir un cert consens al Parlament amb la proposta de pacte fiscal, tret dels aspectes que tenien a veure amb l'augment de l'autogovern a través de la hisenda fiscal, l'aparell del partit rebutja de ple la concentració massiva dels ciutadans de Catalunya l'11 de setembre, perquè es tracta d'una "manifestació independentis-

Ernest Maragall hi assistirà, com també més membres de l'ala catalanista del PSC

ta". El líder de PSC, Pere Navarro, ha acusat la resta de formacions que donen suport a la manifestació de no voler la unitat "en defensa de l'autogovern", i considera que les entitats convocants i que donen suport a la manifestació "no representen la immensa majoria de la població". A més, els socialistes catalans adverteixen el govern català dels perills de donar-hi suport. I, manllevant un argument tradicional del PP, Navarro assegura que "el PSC serà al lloc que ens reclamem els ciutadans que viuen els problemes reals".

Però l'ala catalanista del PSC no sembla disposada a callar. Si l'exconseller d'Educació Ernest Maragall hi assistirà, tot i declarar que "no sóc independentista, però el terme no em fa gens de por", l'alcalde de Lleida, Àngel Ros, defensa una "manifestació unitària de totes les forces catalanistes per defensar l'autogovern i el pacte fiscal". Ros, però, mostra

un cert recel al lema de la manifestació, que troba que no és prou "integrador". A més d'Ernest Maragall, l'ANC confia que a la marxa s'hi podran veure més dirigents catalanistes del PSC, com ara Marina Geli, que afirma que "si bé no sóc independentista, vull la plenitud d'autogovern per a Catalunya". Aquest mateix argument defensen Joan Ignasi Helena i més dirigents catalanistes del partit; això sí, amb un pes minoritari al carrer de Nicaragua.

Els sindicats hi seran. El lema explícitament independentista no ha estat impediment perquè els sindicats UGT i CCOO donin suport a la convocatòria, a més, és clar, de la Intersindical-CSC, que cada any assisteix a la manifestació convocada per l'esquerra independentista. Si bé ambdós sindicats centraran les crides en la política de retallades del govern d'Artur Mas, coincideixen també a assenyalar que es tracta d'una manifestació en defensa de les aspiracions de Catalunya.

El líder de la UGT, Josep Maria Àlvarez, argumenta que el sindicat "se sumará a la manifestació de l'ANC, que veiem com una marxa pro-Catalunya i no tant com un acte independentista". A més, reconeix que "l'actual relació Catalunya-Espanya no es pot mantenir, motiu pel qual el sindicat no vol ser cap impediment per a les aspiracions de molta gent d'aquest país, que es visualitzen d'una manera determinada". Per la seva banda, el líder de CCOO assegura que dona suport a la convocatòria: "CCOO es defineix des dels estatuts com a favorable al dret de decidir. Som un sindicat nacional català i entenem que el lema defineix un horitzó de més construcció nacional, però a partir de la lliure voluntat expressada per la ciutadania de Catalunya. Som conscients que el rebuig al dret de decidir fragmenta l'esquerra", sentència en una entrevista a *Nació Digital*.

Al marge de qui hi assisteixi, caldrà estar atents al nou horitzó després de l'11S. Perquè difícilment ningú podrà fer marxa enrere.

Gemma Aguilera